

1. november 2010

J.nr. 2010-2010710

JØP

Udredning vedrørende flygtnings optjening af ret til dansk pension

1 Indledning

Baggrunden for denne analyse vedrørende flygtnings optjening af ret til pension fremgår af aftalen om genopretning af dansk økonomi, som regeringen og Dansk Folkeparti indgik i maj 2010. Følgende fremgår af aftalen:

”Udredningsarbejde om flygtnings optjening af ret til dansk pension

I Danmark gælder princippet om brøkpension, hvor størrelsen af folkepensionen bygger på opholdstiden i Danmark. Efter 40 år i landet optjenes ret til fuld folkepension. I henhold til gældende pensionslove er flygtninge imidlertid undtaget fra de sædvanlige optjeningsregler.

På den baggrund iværksættes en analyse, som skal afklare mulighederne for, at flygtninge omfattes af de almindelige principper for brøkpension. Analysen skal blandt andet redegøre for mulige konsekvenser af regelændringer, herunder de økonomiske konsekvenser og forholdet til internationale konventioner. Analysen skal senest afsluttes i september 2010, således at resultatet kan indgå i forhandlingerne om finansloven for 2011.”

I analysen beskrives reglerne om de almindelige betingelser for ret til social pension både for så vidt angår folkepension og førtidspension.

Beskæftigelsesministeriet har udarbejdet analysen i samarbejde med Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration og Justitsministeriet.

2 Konklusion

I udredningen gennemgås de gældende regler.

Det konkluderes at:

- At flygtningekonventionen formentlig ikke vil være til hinder for en ændring af pensionslovgivningen, som afskaffer flygtnings adgang til at medregne bopælstid i hjemlandet efter pensionslovgivningen, og at tilsvarende gør sig gældende i forhold til en række andre konventioner.
- Ændres reglerne vil flygtnings forsørgelsesniveau herefter som udgangspunkt i de første 7 år efter ankomst til landet svare til starthjælp og herefter kontanthjælp. Flygtninge, der ikke vil kunne opnå ret til folkepension, vil kunne opnå

ret til et forsørgelsesgrundlag svarende til starthjælp og efter 7 år kontanthjælp, svarende til satsen for en gift folkepensionist uden andre indtægter.

- Reglerne kan ændres for såvel folke- som førtidspensionister. Alternativt kan reglerne ændres alene for folkepensionister. Ændringer kan gennemføres for herboende flygtninge (der ikke allerede er overgået til pension) og for kommende flygtninge, der kommer til Danmark.
- Ændringer vil indebære mindredgifter til pension, som dog varierer afhængig af, hvilke grupper, der omfattes af en ændring.

2.1 Resumé

Afskaffes flygtninges mulighed for at medregne bopælstid i oprindelseslandet, vil en flygtning i stedet enten modtage en brøkpension alt efter den faktiske opholdstid i riget eller slet ikke være berettiget til pension på grund af optjeningsreglerne. De flygtninge, der ikke vil være berettiget til pension, vil dels omfatte flygtninge, som ikke har opholdt sig 3 år i riget ved pensionstidspunktet, dels flygtninge, som først får opholdstilladelse i DK efter folkepensionsalderen og dermed ikke længere kan optjene pension her i landet

Retten til pension er betinget af mindst 3 års fast bopæl her i riget mellem det fyldte 15. år og folkepensionsalderen. Herefter kan der tilkendes en brøkpension, der fastsættes i forhold til antallet af bopælsår i riget. Pensionister med brøkpension vil efter en konkret behovsvurdering kunne opnå ret til at få udbetalt supplement til brøkpensionen. Supplement til førtidspensionister på ny ordning kan ydes efter aktivlovens § 27 a. Som udgangspunkt udgør den samlede ydelse i de første 7 år efter ankomst til landet et beløb, der mindst svarer til starthjælp og herefter en samlet ydelse, der mindst svarer til kontanthjælp. Supplement til folkepensionister kan ydes som et personligt tillæg efter pensionsloven. Begge ydes efter en konkret individuel vurdering.

Flygtninge, som slet ikke er berettiget til pension, vil i stedet kunne være berettiget til at modtage introduktionsydelse, starthjælp eller kontanthjælp.

For den gruppe af flygtninge, der ikke vil være berettiget til pension, vil ændrede regler få som konsekvens, at der ikke kan udbetales boligstøtte efter de gunstigere regler til pensionister. Herudover vil der heller ikke kunne udbetales de særlige ydelser, som folkepensionister i øvrigt kunne være berettiget til, fx varmetillæg, helbrestillæg til pensionen, nedsat licens, børnetilskud mv.

Med hensyn til Danmarks internationale forpligtelser er det relevant at vurdere en ændring i optjeningskravet i forhold til en række konventioner, herunder FN's konvention om flygtninges retsstilling. UNHCR har i anden forbindelse fremført det synspunkt, at flygtningekonventionen med hensyn til sociale ydelser kræver ligestilling af flygtninge med statsborgere som sådan og ikke med udvalgte underkategorier af statsborgere. Det er umiddelbart vurderingen, at flygtningekonventionens krav om ligebehandling må antages at indebære, at en flygtning som minimum skal sidestilles med en dansk statsborger, der har været bosat i udlandet i en lige så stor

del af optjeningsperioden som flygtningen, men derimod næppe indebærer, at flygtningen skal ligestilles med en dansker, der har opholdt sig her i landet i hele sit liv.

Det antages på den baggrund, at flygtningekonventionen formentlig ikke vil være til hinder for en ændring af pensionslovgivningen, som afskaffer flygtninges adgang til at medregne bopælstid i hjemlandet efter pensionslovgivningen. Tilsvarende gør sig gældende i forhold til en række andre konventioner.

Det bemærkes, at flygtninge, i perioden fra indførelse af optjeningsprincippet i 1973 til ændring af reglerne i 1984, ikke havde ret til at medregne bopælstid i oprindelseslandet.

Flygtninge, der kommer til riget i en ung alder, vil kunne nå at optjene ret til fuld pension på trods af en ændring af reglerne.

Ved en afskaffelse af flygtninges mulighed for at medregne bopælstid i oprindelseslandet, vil der skulle tages stilling til ikrafttrædelsestidspunktet. En mulighed kunne være, at den ny ordning får virkning for herboende flygtninge, der ved en eventuel lovændrings ikrafttrædelse ikke allerede har opnået ret til førtidspension eller folkepension, samt flygtninge der fremadrettet får ophold i landet. Det vil sige, at en ændring af reglerne vil kunne finde anvendelse for de flygtninge, der allerede har ophold i riget og ikke er tilkendt førtidspension eller folkepension. Alternativt vil der kunne udfærdiges en overgangsordning for allerede herboende flygtninge.

Det skønnes med betydelig usikkerhed, at en generel afskaffelse af flygtninges mulighed for at medregne bopælstid i oprindelseslandet, vil få konsekvenser for ca. 40.000 flygtninge, som ikke er tilkendt hverken førtidspension eller folkepension. En mindre andel af disse flygtninge, antagelig ca. 3.500, vil inden folkepensionsalderen opnå ret til førtidspension. En ændring vil også berøre nyankomne flygtninge ved tilkendelse af førtidspension og folkepension.

På kort sigt vil mindreadgifterne primært vedrørende flygtninge, der allerede bor i Danmark og udgøre ca. 50 mio. kr. årligt. På lang sigt – når de flygtninge, der i dag bor i riget, ikke længere er berettiget til pension – vil mindreadgifterne til pension og supplement kun vedrøre nyankomne flygtninge og udgøre ca. 250 mio. kr.

En anden mulighed kunne være alene at afskaffe godskrivning af bopælstid i oprindelseslandet i forhold til folkepensionister. Mindreadgiften til folkepension og supplement skønnes at udgøre ca. 30 mio. kr. årlig på kort sigt og ca. 90 mio. kr. årlig på lang sigt. Flygtninge, der ved ankomsten til riget eller senere vurderes at være fuldt uarbejdsdygtige, vil således kunne modtage førtidspension som efter gældende regler, og ved overgang til folkepension få udbetalt folkepensionen med den brøk, pensionen hidtil har været udbetalt med.

Ved en eventuel afskaffelse af godskrivning alene for folkepensionister, kan en mulighed være at fastsætte en overgangsordning, hvorefter de ændrede regler får virkning fra ikrafttrædelsestidspunktet for alle nytilkomne flygtninge, mens æn-

dringerne først får virkning om 10 år for de flygtninge, der bor her i riget. Herved opnår disse flygtninge at optjene ret til mindst 10/40 dele af folkepensionen og de får mulighed for at indrette sig på de ændrede regler.

Mindreudgiften til folkepension og supplement skønnes at udgøre ca. 2 mio. kr. årlig på kort sigt. Efter tiårsperioden stiger mindreudgiften betydeligt for på lang sigt at udgøre ca. 90 mio. kr. årlig.

Det bemærkes, at de afledte økonomiske konsekvenser i forhold til fx boligstøtte, særlige tillæg mv. ikke indgår i skønnet.

Der vil være administrative konsekvenser forbundet med ændrede regler.

3 Om ret til social pension (førtidspension og folkepension)

Retten til dansk social pension er som hovedregel betinget af, at modtageren

- har dansk indfødsret
- har fast bopæl her i riget samt
- har haft mindst 3 års fast bopæl her i riget mellem det fyldte 15. år og det fyldte 65. år.

Disse betingelser er dog fraveget i en række tilfælde.

3.1 Indfødsret

3.1.1 Dansk indfødsret

Som udgangspunkt skal man være dansk statsborger og have fast bopæl i Danmark for at være berettiget til dansk folke- eller førtidspension. Man skal desuden have haft fast bopæl i riget i mindst tre år mellem det fyldte 15. og det fyldte 65. år.

3.1.2 Udlændinge

Udlændinge kan ligeledes være berettiget til folkepension eller førtidspension, hvis den pågældende har boet i riget i mindst ti år i perioden fra det fyldte 15. år og det fyldte 65. år. Udlændingen skal have boet mindst fem år i riget umiddelbart op til ydelsens start. Hvis den pågældende udlænding først søger om folkepension efter det fyldte 65. år, skal kravet om bopæl i riget være opfyldt ved det fyldte 65. år.

3.1.3 Flygtninge

Udlændinge, der har fået opholdstilladelse som flygtninge, har ret til folke- og førtidspension uanset statsborgerskab.

Efter udlændingelovens § 7, stk. 1, gives der efter ansøgning opholdstilladelse til en udlænding, hvis udlændingen er omfattet af flygtningekonventionen af 28. juli 1951 (konventionsstatus).

Efter udlændingelovens § 7, stk. 2, gives der efter ansøgning opholdstilladelse til en udlænding, hvis udlændingen ved en tilbagevenden til sit hjemland risikerer

dødsstraf eller at blive underkastet tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf (beskyttelsesstatus).

En flygtning, der befinder sig uden for Danmark, kan blive genbosat i Danmark efter aftale med De Forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge (UNHCR) eller lignende international organisation. Det sker på baggrund af udlændingelovens § 8.

3.1.4 Statsborgere fra EU- og EØS-lande samt Schweiz

Statsborgere fra EU- eller EØS-lande samt Schweiz, samt deres familie er fritaget fra kravet om dansk statsborgerskab.

3.1.5 Statsborgere i konventionslande

En udlænding, der ikke opfylder ovenstående betingelser, har alligevel mulighed for pension, hvis Danmark har indgået en konvention om pension med udlændingens oprindelsesland, og hvis udlændingen opfylder de fastsatte betingelser i konventionen.

3.2 Bopæl

3.2.1 Fast bopæl i Danmark

Retten til dansk pension er som udgangspunkt betinget af, at modtageren har fast bopæl her i riget. Bopælskravet betyder, at pensionister som hovedregel skal have bopæl i Danmark både på det tidspunkt, hvor der tilkendes pension, og ved udbetalingen af pensionen. Herudover skal man have haft fast bopæl i Danmark i mindst 3 år mellem det fyldte 15. og det fyldte 65. år.

3.3 Optjening af ret til social pension

3.3.1 Almindelige optjeningsregler

Pensionens størrelse afhænger af *bopælstiden*, dvs. antallet af år med fast bopæl i Danmark eller hyre på dansk skib i *optjeningsperioden*. Optjeningsperioden er

- for folkepensionister perioden fra det fyldte 15. år til folkepensionsalderen (i dag 65 år),
- for førtidspensionister perioden fra det fyldte 15. år til det tidspunkt, hvorfra der ydes førtidspension.

Retten til fuld folkepension er betinget af 40 års fast bopæl i riget i optjeningsperioden. Hvis bopælstiden er mindre end 40 år, fastsættes en brøkpension svarende til forholdet mellem bopælstiden og 40 år.

Retten til fuld førtidspension er betinget af, at bopælstiden i riget i optjeningsperioden udgør mindst 4/5 af optjeningsperioden. Hvis bopælstiden er mindre fastsættes en brøkpension svarende til forholdet mellem bopælstiden og 4/5 af optjeningsperioden.

Når førtidspensionisten overgår til folkepension, beregnes folkepensionen med samme brøk, som førtidspensionen hidtil er blevet beregnet med.

Som det fremgår, kan der ikke optjenes folkepension efter folkepensionsalderen, og der kan ikke optjenes førtidspension efter det tidspunkt, hvorfra der ydes førtidspension.

Disse regler gælder for alle, dvs. både danske statsborgere og udlændinge. Der er ingen undtagelser fra dette optjeningsprincip.

Ved opgørelsen af bopælstiden sidestilles bopæl i udlandet dog i visse tilfælde med bopæl her i riget. Det drejer sig dels om ophold i udlandet som er i dansk interesse (forhyring på dansk skib, som udsendt repræsentant for dansk offentlig myndighed, som beskæftiget i offentlig dansk interesse, som ansat i dansk firmas filial eller datterselskab, med henblik på uddannelse), dels om flygtninge som kan få godskrevet opholdstid i oprindelseslandet.

3.3.2 De særlige optjeningsregler for flygtninge

Som det fremgår ovenfor gælder der to undtagelser for udlændinge, der er meddelt opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens §§ 7 eller 8 for så vidt angår ret til og optjening af pension:

- Der stilles ikke krav om dansk statsborgerskab.
- Ved opgørelse af bopælstiden i riget medregnes bopælstid i oprindelseslandet. Det samme gælder bopælstid i andre lande, hvori den pågældende har haft bopæl på et grundlag svarende til udlændingelovens § 7.

Der gælder følgende nærmere regler vedrørende medregning af bopælstid i oprindelseslandet:

- Medregning af bopælstiden i oprindelseslandet finder anvendelse, uanset om den pågældende opnår dansk statsborgerskab.
- Medregning af bopælstiden i oprindelseslandet finder kun anvendelse, så længe den pågældende har fast bopæl her i riget. Dog har flygtninge, der er omfattet af EF-forordningerne, ret til at få samme beløb udbetalt som i Danmark, hvis de flytter til et land inden for EU/EØS-området eller Schweiz.
- Medregning af bopælstiden i oprindelseslandet finder ikke anvendelse for perioder, hvor der er ret til pension fra oprindelseslandet eller andre lande, hvor den pågældende har haft bopæl på et grundlag svarende til udlændingelovens § 7.

3.3.3 Baggrunden for regler om optjening, især for flygtninge

Optjeningsprincippet i pensionslovgivningen blev gennemført samtidig med Danmarks tilslutning til EF i 1973. Flygtnings ret til at få medregnet bopælstid i hjemlandet ved opgørelse af bopælstiden blev indført ved en senere lovændring med virkning fra 1. juli 1984, jf. nedenfor.

Før indførelse af optjeningsprincippet var det alene et krav til varigheden af bopæl, at man havde haft bopæl 1 år her i riget forud for ansøgning om pension. Flygtninge havde ret til pension på lige fod med danske statsborgere. Indførelse af optje-

ningsprincippet (og i første omgang uden medregning af bopælstiden i hjemlandet) medførte en forringelse af flygtningenes pensionsmæssige vilkår.

I ”Rapport om pensionslovens regler om optjening, indfødsret og bopæl”, afgivet af Pensionsreformarbejdsgruppen (september 1979), blev det bl.a. på denne baggrund overvejet, om der var behov for ændringer af optjeningsprincippet.

Det fremgår bl.a. af rapporten fra 1979:

”Flygtninge, der kom til Danmark før vi gik over til optjeningsprincippet, opnåede ret til fuld pension efter samme regler som danskere. Selv om anerkendte flygtninge også efter de nu gældende regler formelt er ligestillet med danske statsborgere [...] har optjeningsprincippet betydet en forringelse af flygtningenes pensionsmæssige stilling. Ifølge sagens natur vil der kun sjældent være erhvervet ret til fuld pension. Flygtningene må derfor ofte have udbetalt supplerende hjælp efter bistandsloven.

Efter gældende regler er flygtninge ikke dårligere stillet end danske statsborgere som flytter til Danmark efter at have haft bopæl i et land uden for Norden og EF. Der er imidlertid den afgørende forskel at danske med bopæl i et tredjeland enten er obligatorisk sikret eller har haft mulighed for på frivillig basis at sikre sig pensionsdækning for årene i udlandet, mens flygtninge næppe har mulighed for at få udbetalt ydelser fra en pensionsordning i hjemlandet. []

Efter udvalgets opfattelse bør der i Danmark sikres flygtninge en reel ligestilling med danske statsborgere på den måde at bopælstid i flygtningens tidligere hjemland bliver medregnet.

Selvom flygtningen først kommer til Danmark efter opnåelse af pensionsalderen vil det formentlig være rimeligt at medregne forsikringsperioder i hjemlandet. Alternativet vil som nævnt ofte være, at der må udbetales hjælp efter bistandsloven. I vidt omfang er det således et finansierings spørgsmål mellem stat og kommune.

Derimod bør forsikringsperioder i hjemlandet formentlig kun medregnes i den tid flygtningen har bopæl i Danmark. Hvis flygtningen forlader landet må der være ret til at medtage pensionen efter samme regler som for danske statsborgere, men kun for så vidt angår den del af pensionen som er beregnet på grundlag af den faktiske bopælstid med tillæg af eventuel godskrivningstid.”

Ved lov om social pension, nr. 217 af 16. maj 1984, der trådte i kraft 1. juli 1984 blev der foretaget en række ændringer i forhold til de hidtil gældende regler om optjening. Der blev bl.a. indført nye regler om opgørelse af bopælstid for udlændinge, der har fået opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8 i udlændingeloven. Disse nye regler svarer til de nu gældende regler på området, dvs. bopæl i hjemlandet bliver medregnet ved opgørelse af bopælstiden efter loven.

Det fremgår bl.a. af bemærkninger til lovforslaget, at:

”For at sikre at optjening af pension for flygtninge, som får opholdstilladelse efter udlændingeloven, ikke bliver ringere end optjeningstiden for danske statsborgere, foreslår regeringen, at disses bopælstid i oprindelseslandet og andre lande, hvori de pågældende er anerkendt af landets myndigheder efter principper, der i det væsentlige svarer til § 7 i udlændingeloven, sidestilles med bopælstid her i riget, så længe de har fast bopæl i Danmark. Det samme foreslås at gælde, uanset om de pågældende opnår dansk indfødsret. Ligestilling gælder ikke for perioder, hvor der er optjent ret til pension fra oprindelseslandet og andre lande, hvori de pågældende senere har haft bopæl.”

3.4 Supplerende hjælp til brøkpensionister

3.4.1 Personligt tillæg

En folkepensionist, som modtager brøkpension, og en førtidspensionist efter gammel ordning (tilkendt efter regler gældende før 2003), som modtager brøkpension, kan efter ansøgning om et personligt tillæg efter de sociale pensionslove få dækket et ekstra hjælpebehov. Kommunen træffer afgørelse om størrelsen af tillægget efter en nærmere konkret individuel vurdering af pensionistens indtægter og faste udgifter.

3.4.2 Supplerende hjælp efter aktivlovens § 27 a

Følgende fremgår af aktivlovens § 27 a:

”Hjælpen til personer, der ikke modtager fuld førtidspension efter lov om social pension på grund af betingelserne om optjening, kan pr. måned højst udgøre det beløb, der ville kunne udbetales, hvis ansøgeren havde været berettiget til fuld førtidspension. For personer, der ikke opfylder betingelserne i § 11, stk. 3-6, for at få kontanthjælp, kan hjælpen pr. måned højst udgøre et beløb, der svarer til starthjælpen.”

Hjælpen ydes efter aktivlovens normale regler. Det betyder eksempelvis, at ansøgeren ikke er berettiget til hjælp, hvis ansøgeren og ægtefællen har formue, der kan dække det økonomiske behov. Det betyder endvidere, at der tages hensyn til såvel egne som ægtefælleindtægter, herunder de beløb ansøgeren modtager i pension fra Danmark eller fra udlandet. Ydelse af hjælp forudsætter i lighed med andre ydelser efter aktivloven, at modtageren opholder sig her i landet. Hvis det samlede pensionsbeløb sammen med øvrige indtægter overstiger niveauet for kontanthjælp, kan der ikke udbetales hjælp. Bedømmelsen af, om der kan ydes løbende hjælp til brøkpension efter bestemmelserne om hjælp til visse persongrupper, beror på en konkret vurdering af ansøgerens indtægter og faste udgifter.

Ved indførelse af starthjælpen fra 1. juli 2002, som har lavere satser end kontanthjælp, blev hjælpen efter § 27 a gjort betinget af de samme opholdskrav som for kontanthjælp i øvrigt, dvs. krav om lovligt ophold her i riget i mindst 7 af de sidste 8 år. Det betyder, at personer, der ikke opfylder opholdskravet, og som ikke modtager fuld førtidspension på baggrund af betingelserne om optjening, derfor maksimalt kan opnå starthjælp efter de sædvanlige takster.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg lagde ved afgørelsen (A-22-07) vægt på, at der ikke i forarbejderne til aktivlovens § 27 a var holdepunkter for, at der var forudsat en minimumsgrænse for, hvad der kunne ydes som supplement til brøkdelspensionister, men at hjælpen skulle bero på en konkret vurdering af pensionistens indtægter og godkendte faste udgifter.

Beskæftigelsesministeriet (Arbejdsdirektoratet) har tidligere givet udtryk for, at der ikke i lov om aktiv socialpolitik er fastsat en minimumsgrænse for hjælpen. Det er ministeriets (Arbejdsdirektoratets) opfattelse, at den samlede hjælp for personer, der opfylder betingelserne for at modtage kontanthjælp og som hverken har formue

eller indtægter, af lovgiverne er forudsat at ligge på niveauet for kontanthjælp. For personer, der ikke opfylder betingelserne for at modtage kontanthjælp er det forudsat, at hjælpen er på niveauet for starthjælp – uanset at formuleringen i § 27 a sidste punktum siger, at hjælpen højst kan udgøre et beløb, der svarer til starthjælpen.

Det er på denne baggrund Beskæftigelsesministeriets opfattelse at:

- Brøkpensionen sammenlagt med supplement efter aktivlovens § 27 a, ikke må overstige det beløb, der ville kunne udbetales ved ret til fuld pension og
- Supplementet efter aktivlovens § 27 a ikke i sig selv må overstige start-hjælpsniveauet i de første syv år efter ankomsten til landet og herefter kontanthjælpsniveauet.

4 Forsørgelsesydelse til personer, der ikke har ret til social pension

4.1 Hjælp efter aktivlovens § 27 til personer, der ikke har ret til social pension på baggrund af reglerne om optjening

Følgende fremgår af aktivlovens § 27:

”For personer, der opfylder betingelserne i § 11, stk. 3-6, for at få kontanthjælp, udgør hjælpen et månedligt beløb, der svarer til, hvad der ydes en gift folkepensionist uden andre indtægter end folkepensionen, til personer,

1) der har nået efterlønsalderen som fastsat i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., og

2) som ikke kan få social pension på grund af betingelserne om optjening.

Til børn under 18 år af de personer, der er nævnt i stk. 1, og som ikke er berettiget til børnetilskud, ydes en månedlig støtte på 1.897 kr. Der ydes et støttebeløb pr. familie uanset antallet af børn.”

Den månedlige ydelse til børn under 18 år udgør i 2010 2.650 kr.

Det er uden betydning for anvendelsen af reglen om ansøger i øvrigt er berettiget til pension. Det er alene optjent ret til pension efter pensionsloven, der kan tillægges betydning.

Personkredsen, der vil kunne modtage ydelsen, udgøres hovedsagelig af udenlandske statsborgere, der er blevet familiesammenført med deres herboende voksne børn, som ikke længere formår at forsørge forældrene. Ydelsen udgør, uanset om pågældende er reelt enlig eller ej, et månedligt beløb, der svarer til, hvad der ydes en gift folkepensionist uden andre indtægter end folkepensionen. Det vil sige en lavere sats end voksensatsen på kontanthjælp.

Ved indførelse af starthjælpen fra 1. juli 2002, som har lavere satser end kontanthjælp, blev hjælpen efter aktivlovens § 27 gjort betinget af de samme opholdskrav som for kontanthjælp i øvrigt. Det betyder, at personer, der er fyldt 60 år og som ikke opfylder opholdskravet, og som ikke kan få social pension på grund af betingelserne for optjening, modtager starthjælp efter de sædvanlige satser.

4.2 Hjælp efter lov om aktiv socialpolitik (starthjælp eller kontanthjælp)

4.2.1 Hvem er berettiget til hjælp

Kontanthjælpssystemet udgør det underste sociale sikkerhedsnet. Enhver, der har ret til at forblive i landet, selv om han/hun ikke kan forsørge sig selv, vil derfor som udgangspunkt være berettiget til at modtage start- eller kontanthjælp, hvis personen i øvrigt opfylder betingelserne.

Grundbetingelsen er, at ansøgeren skal have været ude for ændringer i sine forhold (arbejdsløshed, sygdom m.v.), som bevirker, at personen ikke har mulighed for at skaffe det nødvendige til sin egen eller familiens forsørgelse, samt at behovet ikke kan dækkes gennem andre ydelser – herunder ydelser fra udlandet.

En anden betingelse er, at ansøgeren har pligt til at udnytte sine – eventuelle - arbejdsmuligheder. Over 65-årige, der ikke er alderspensionsberettiget, er ikke omfattet af kontaktføllobet, og skal således ikke aktiveres, søge arbejde mv.

4.2.2 Kontanthjælp eller starthjælp

Det afhænger af opholdstiden her i riget, om de pågældende har ret til starthjælp eller kontanthjælp. Personer, der har haft ophold i riget i de seneste syv ud af otte år, vil være berettiget til kontanthjælp. Hvis ikke vil de have ret til starthjælp.

Fra juli 2013 er det også en betingelse for at modtage kontanthjælp, at ansøgeren har præsteret 2½ års ordinært arbejde inden for syv-års perioden. Hvis ikke fortsætter den pågældende på starthjælp efter syv-års periodens udløb. 2½ års kravet gælder ikke for førtidspensionister, der ikke modtager fuld førtidspension efter lov om social pension på grund af betingelserne om optjening eller for personer, der har nået folkepensionsalderen (lov om aktiv socialpolitik, § 11, stk. 6).

Niveauet for starthjælp er for enlige fastlagt på samme niveau som ungesatserne i kontanthjælpssystemet svarende til 6.351 kr. pr. måned. For gifte/samboende er niveauet fastlagt på niveau med SU (stipendier – satsen for udeboende) svarende til 5.267 kr. pr. måned. Desuden er der et tillæg til maksimum to børn – hvor beløbet også er afhængigt af status som enlig eller gift/samboende.

Lov nr. 361 af 6. juni 2002 om ændring af lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven (Ændring af reglerne om ret til kontanthjælp, introduktionsydelse m.v.) indførte de gældende principper for ret til kontanthjælp, så kun personer, der har opholdt sig her i riget i mindst 7 år ud af de sidste 8 år, har ret til fuld kontanthjælp. De personer, der ikke opfylder opholdskravet, men i øvrigt opfylder betingelserne i loven, har ret til starthjælp.

Det fremgår af lovforslaget, der udmøntede regeringens udlændingespil, ”En ny udlændingepolitik” januar 2002, at de foreslåede regler har til formål at understøtte regeringens målsætning om at få flere i arbejde og færre på offentlig forsørgelse. Dette gælder danske statsborgere, og det gælder nyankomne udlændinge, herunder flygtninge. Hensigten var at sikre, at der er de nødvendige økonomiske incitamenter for såvel danske statsborgere som for udlændinge til at søge arbejde og dermed

komme i beskæftigelse. Lovforslaget skulle bidrage til at styrke bl.a. flygtninges integration på arbejdsmarkedet. Samtidig tager reglerne i integrationsloven højde for den særlige situation, som flygtninge befinder sig i, idet der tilbydes en permanent bolig inden for tre måneder, intensiv danskundervisning og særlig aktivering.

4.3 Introduktionsydelse

En udlænding, der meddeles opholdstilladelse her i landet som flygtning, skal tilbydes et integrationsprogram af den ansvarlige kommunalbestyrelse. Integrationsprogrammet har en varighed på højst tre år.

Udlændinge, der tilbydes et integrationsprogram, er berettiget til introduktionsydelse, medmindre den pågældende kan forsørge sig selv eller forsørges af andre. Introduktionsydelsen svarer beløbsmæssigt til kontanthjælp på starthjælpsniveau.

Udlændinge omfattet af integrationsloven er efter reglerne i integrationslovens kapitel 6 i den 3-årige introduktionsperiode berettiget til hjælp i særlige tilfælde, ligesom de pågældende kan være berettiget til boligsikring mv. Reglerne svarer til reglerne for kontant- og starthjælpsmodtagere, hvorfor der henvises til det i afsnit 5.2.

En udlænding, der tilbydes et integrationsprogram, er ikke berettiget til at modtage hjælp efter lov om aktiv socialpolitik.

Der følger ikke af integrationsloven en øvre aldersgrænse for, hvilke udlændinge der skal tilbydes et integrationsprogram. I visse tilfælde kan kommunalbestyrelsen dog undlade at give en udlænding tilbud som led i integrationsprogrammet, når ganske særlige grunde taler derfor. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis udlændingen ikke vurderes at kunne følge programmet grundet betydelige fysiske eller psykiske handicaps, stærk traumatisering, f.eks. grundet torturoplevelser, eller i visse situationer høj alder eller demens. Den pågældende udlænding vil dog fortsat være berettiget til at modtage introduktionsydelse.

Opfylder udlændingen betingelserne for at modtage førtidspension eller folkepension i henhold til lov om social pension, er udlændingen ikke berettiget til at få introduktionsydelse.

For udlændinge med begrænsninger i arbejdsevnen kan kommunen give tilbud om revalidering, skåne- eller fleksjob efter reglerne i lov om aktiv socialpolitik og lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Det er en forudsætning herfor, at kommunen vurderer, at integrationslovens tilbudsmuligheder ikke er tilstrækkelige til at bringe den pågældende i beskæftigelse. Udlændingen vil herefter ikke længere være berettiget til introduktionsydelse, men efter omstændighederne være berettiget til hjælp efter reglerne i lov om aktiv socialpolitik og lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Udlændinge, som ikke opnår selvforsørgelse inden udløbet af den 3-årige introduktionsperiode, er ikke længere berettiget til introduktionsydelse, men vil evt. være berettiget til hjælp efter lov om aktiv socialpolitik og lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

5 Tillægsydelse til pensionister, kontanthjælps- og starthjælpsmodtagere

5.1 Pensionsydelse

Førtidspension efter ny ordning består af en indtægtsreguleret forsørgelsesydelse. Herudover kan pensionisten på lige vilkår med andre søge om hjælp efter anden lovgivning.

Folkepensionen består af grundbeløb, pensionstillæg og supplerende tillægsydelse (ældrecheck). Disse ydelser udbetales efter størrelsen af den fastsatte brøkpension og eventuel indtægtsregulering.

Hertil kommer folkepensionisters mulighed for efter ansøgning at få helbrestillæg, varmetillæg og personlige tillæg.

5.2 Hjælp i særlige tilfælde efter lov om aktiv socialpolitik eller lov om social service

Såvel modtagere af førtidspension efter ny ordning, kontanthjælp og starthjælp har mulighed for at få hjælp i særlige tilfælde, hvis de i øvrigt opfylder betingelserne herfor.

Der kan for eksempel være tale om hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter til en person, som har været ude for ændringer i sine forhold, hvis den pågældendes egen afholdelse af udgifterne i afgørende grad vil vanskeliggøre den pågældendes og familiens muligheder for at klare sig selv i fremtiden. Hjælpen kan normalt kun ydes, hvis udgiften er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses. Det er en betingelse for hjælpen, at hverken ansøgeren eller ægtefællen har økonomisk mulighed for at betale udgifterne.

Der kan for eksempel være tale om hjælp til udgifter til sygebehandling, medicin, tandbehandling eller lignende, der ikke kan dækkes efter anden lovgivning, hvis ansøgeren ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne.

Der kan også være tale om hjælp til en flytning, som forbedrer ansøgerens eller familiens bolig- eller erhvervsforhold, hvis hverken ansøgeren eller ægtefællen har økonomisk mulighed for at betale udgifterne.

Personer, der opfylder betingelserne i aktivlovens § 11 og som har høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde, kan særskilt eller i forbindelse med udbetaling af hjælp efter § 25 få en særlig støtte, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt. Inden kommunen giver støtte, skal det undersøges, om der kan skaffes en rimelig, billigere bolig.

Efter servicelovens § 100 skal kommunalbestyrelsen yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer mellem det fyldte 18. år og

folkepensionsalderen med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i serviceloven, og betingelserne i øvrigt er opfyldt.

5.3 Boligyldelse eller boligsikring

Boligstøtte kan udbetales til personer, der opfylder betingelserne herfor (indkomstforhold, boligforhold mv.). Boligstøtten udbetales som boligsikring eller boligydelse. Til førtidspensionister efter ny ordning udbetales boligsikring efter lidt gunstigere regler end til andre boligsikringsmodtagere. Boligstøtte udbetales efter mere gunstige regler som boligydelse til folkepensionister og førtidspensionister efter gammel ordning.

5.4 Andre muligheder for særlige ydelser til folkepensionister

Herudover har folkepensionister mulighed for at få en række andre særlige ydelser. Det gælder for eksempel børnetilskud efter børnetilskudsloven, nedsat TV-licens mv. Tilsvarende gælder for førtidspensionister tilkendt førtidspension efter gammel ordning (efter regler før 1.1.2003)

6 Eksport af social pension til udlandet

Folke- og førtidspension er eksportable ydelser. Det er således i visse tilfælde muligt at søge om at tage folke- eller førtidspensionen med til udlandet.

6.1 Danske statsborgere

Det er muligt at få tilkendt folkepension ved bopæl i udlandet, hvis man er dansk statsborger og har haft fast bopæl her i riget i mindst 30 år mellem det fyldte 15. år og folkepensionsalderen.

Det er muligt at søge om at tage sin folke- eller førtidspension med til udlandet, hvis man er dansk statsborger og har haft mindst ti års bopæl i Danmark fra det fyldte 15. år, eller har haft bopæl i Danmark i mindst ¼ af tiden fra det fyldte 15. år indtil det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes.

Bopælskravet skal være opfyldt i en sammenhængende periode op til det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes. For folkepensionister, som ønsker at medtage pension til udlandet, skal betingelsen således være opfyldt ved det fyldte 65. år

6.2 Statsborgere fra EU- og EØS-lande samt Schweiz

Det er muligt for en statsborger fra et EU-, EØS-land eller Schweiz at tage hele den danske pension med til et EU-, EØS-land eller Schweiz. Udgangspunktet er, at personen skal have været erhvervsaktiv i EU, EØS eller Schweiz.

6.3 Flygtninge

Medregning af bopælstiden i oprindelseslandet finder kun anvendelse, så længe den pågældende har fast bopæl her i riget. Flygtninge vil i mange tilfælde således ikke kunne medtage pension til udlandet eller vil kun kunne medtage den brøkpension, som den faktiske bopælstid i Danmark berettiger til. Dog har flygtninge, der er omfattet af EF-forordningerne, ret til at få samme beløb udbetalt som i Danmark, hvis de flytter til et land inden for EU/EØS-området eller Schweiz.

6.4 Andre udlændinge

En udlænding kan være berettiget til at tage sin folke- eller førtidspension med til udlandet, hvis Danmark har indgået en aftale herom med det pågældende land. Danmark har indgået aftaler om social sikring med en række lande. Aftalerne giver danske statsborgere og statsborgerne fra de pågældende lande særlige rettigheder, bl.a. med hensyn til muligheden for at medtage folke- og førtidspension til udlandet. Der er tale om meget forskellige lande, som fx USA, Tyrkiet, Chile, New Zealand, Australien, Pakistan og Marokko.

For så vidt angår lande, som Danmark ikke har indgået en aftale med, er det kun danske statsborgere samt statsborgere fra EU, EØS og Schweiz, der kan få udbetalt pension ved flytning til de pågældende lande.

Det er som altovervejende hovedregel ikke muligt at få tillægsydelse, herunder pensionstillægget udbetalt i lande uden for EU, EØS og Schweiz.

6.5 Andre tilfælde

Når særlige omstændigheder taler for det, kan Pensionsstyrelsen i andre tilfælde tillade, at retten til pension bevares for personer, der modtager folke- eller førtidspension, inden de tager fast ophold i udlandet. Praksis for at give dispensation fra bopælskravet er meget restriktiv. Der skal foreligge vægtige grunde. I bedømmelsen indgår blandt andet det antal år, den pågældende har haft tilknytning til Danmark i den erhvervsaktive alder, om bopælsårene ligger umiddelbart inden ansøgningen, om ansøgerens nære pårørende er bosat i udrejselandet mv. Dispensation er sjældent meddelt i tilfælde af mindre end 20 års tilknytning til Danmark.

7 Konsekvenser af ophævelse af særlige regler om optjening for flygtninge

7.1 Konsekvenser af ophævelse af de særlige regler for flygtninge

Flygtninge, der tilkendes pension, kan ved beregning af pensionens størrelse medregne bopælstid i hjemlandet. Dette indebærer, at flygtninge i dag typisk vil modtage fuld pension. Det gælder både førtidspension og folkepension.

Afskaffes flygtninges mulighed for at medregne bopælstid i oprindelseslandet, vil en flygtning i stedet enten:

- ikke være berettiget til en pension eller
- efter mindst 3 års bopæl i optjeningsperioden være berettiget til en førtids- eller folkepension, typisk som en brøkpension med mulighed for supplement

Den første gruppe omfatter dels flygtninge, som ikke har opholdt sig 3 år i Danmark ved pensionstidspunktet, dels flygtninge, som først får opholdstilladelse i Danmark efter folkepensionsalderen og dermed ikke længere kan optjene pension i Danmark.

I tilfælde, hvor en flygtning ikke har ret til pension, vil flygtningen i stedet på lige vilkår med andre udlændinge være berettiget til forsørgelseshjælp (kontanthjælp, starthjælp mv.).

7.1.1 Førtidspension

Personer, der opfylder betingelserne for førtidspension, men ikke har ret til førtidspension på grund af betingelserne om optjening, vil efter tre års ophold kunne være berettiget til førtidspension. Det indebærer, at de vil være omfattet af introduktions-/starthjælpsreglerne i tre år. Herefter er der mulighed for ret til førtidspension.

En tilkendt førtidspension vil blive udbetalt efter en fastsat brøk, afhængig af alder ved ankomst og pensioneringstidspunkt. Der kan efter en konkret individuel vurdering ydes supplement efter aktivlovens § 27 a, som udgangspunkt op til starthjælpsniveau indtil flygtningen har haft ophold i riget i syv år. Efter § 27 a vil flygtningen efter syv ud af otte års ophold som udgangspunkt ydes supplement op til kontanthjælpsniveau. Personer, der modtager førtidspension vil ikke være omfattet af det 2½ års beskæftigelseskrav, der gælder fra 1. juli 2013. Hjælpen efter § 27 a kan ikke overstige forskellen mellem brøkpensionen og en fuld førtidspension – og ikke i sig selv udgøre mere, end der ville kunne udbetales i starthjælp/kontanthjælp.

Afskaffes flygtninges mulighed for at medregne bopælstid i oprindelseslandet, vil det som udgangspunkt bl.a. betyde, at fuldt uarbejdsdygtige flygtninge i stedet for fuld førtidspension vil kunne modtage samlede ydelser, der som udgangspunkt mindst svarer til starthjælp i de første 7 år, herefter samlede ydelser svarende til mindst kontanthjælp. Hjælpen efter aktivlovens § 27 a fastsættes efter en konkret individuel vurdering og kan ikke overstige forskellen mellem brøkpensionen og en fuld førtidspension.

En førtidspensionist vil ved overgang til folkepension få udbetalt folkepensionen med samme brøk, som førtidspensionen blev udbetalt med. Brøkpensionen til folkepensionister kan suppleres med et løbende personligt tillæg.

7.1.2 Folkepension

Flygtninge, der kommer til landet efter det fyldte 62. år, vil ikke som hidtil kunne opnå ret til fuld folkepension. På grund af alderen vil de slet ikke kunne opnå ret til folkepension.

Disse flygtninge kan i stedet få udbetalt starthjælp i 7 år efter ankomsten og herefter kontanthjælp med et beløb, der månedligt svarer til, hvad en gift folkepensionist uden andre indtægter end folkepensionen kan få udbetalt, jf. aktivlovens § 27.

Flygtninge, der kommer til landet før det fyldte 62. år, vil kunne nå at opfylde kravet om 3 års bopæl i DK og derved blive berettiget til en brøkpension som folkepensionist. Afskaffes flygtninges mulighed for at medregne bopælstid i oprindelseslandet, vil der typisk i stedet for en fuld pension skulle udbetales brøkpension folkepension med supplement i form af personligt tillæg efter en konkret individuel vurdering.

7.1.3 Andre konsekvenser

Personligt tillæg kan efter ansøgning udbetales til folkepensionister, hvis økonomiske forhold er særlig vanskelige. Kommunen træffer afgørelse herom efter en nærmere konkret individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold. Personligt tillæg ydes kun, når det økonomiske behov ikke kan afhjælpes gennem private midler eller støtte efter anden lovgivning. Der skal i hver enkelt sag foretages en samlet vurdering af pensionistens økonomiske forhold – dvs. en samlet vurdering af indtægtsforholdene, herunder størrelsen af den sociale pension, og alle andre indtægter og formue – sammenholdt med størrelsen af de rimelige og nødvendige udgifter.

En pensionist, som modtager nedsat pension på grund af optjeningsreglerne – brøkpension – kan efter ansøgning få dækket et ekstra hjælpebehov. Kommunen skal også i disse tilfælde træffe afgørelse om størrelsen af tillægget efter en nærmere konkret vurdering af pensionistens indtægter og faste udgifter. Et personligt tillæg kan ydes som et engangsbetalt eller som en løbende ydelse, hvis betingelserne ved hver udbetaling fortsat er til stede.

Personer, der har ret til folkepension, kan opnå ret til boligstøtte efter de gunstige regler om boligydelse. Førtidspensionister efter den nye ordning har mulighed for at modtage boligsikring efter de lidt gunstigere regler om boligsikring for denne persongruppe.

Personer, der modtager folkepension, har mulighed for at få de øvrige særlige ydelser, som folkepensionister kan opnå. Det gælder fx nedsat licens, børnetilskud mv.

Flygtninge, som ankommer efter det 62. år og således ikke opnår ret til folkepension, vil ikke være berettiget til ovennævnte tillæg samt særlig gunstig boligstøtte.

Flygtninge, der ikke opnår ret til social pension, vil derimod være berettiget til den almindelige boligsikring.

Flygtningene har mulighed for at modtage en social pension beregnet på bopælstid i oprindelseslandet til øvrige EU/EØS-lande og Schweiz. Afskaffes flygtninges mulighed for at medregne bopælstid i oprindelseslandet, vil de have mulighed for at modtage den fastsatte brøkpension på grundlag af bopælstiden i DK. Suppleren-

de ydelser ud over social pension vil som udgangspunkt ikke kunne medtages ved flytning til disse lande.

7.2 Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser

Af aftalen om genopretning af dansk økonomi fremgår, at forholdet til internationale konventioner skal overvejes. En række konventioner er på den baggrund indgået i overvejelserne.

Efter artikel 23 i FN's konvention om flygtnings retsstilling skal de kontraherende stater med hensyn til offentlig hjælp og understøttelse indrømme flygtninge, der lovligt bor inden for deres område, samme behandling som deres egne statsborgere.

Efter flygtningekonventionens artikel 24, stk. 1, litra b, skal de kontraherende stater indrømme flygtninge, der lovligt bor indenfor deres område, samme behandling som deres egne borgere i forhold, der vedrører social tryghed, herunder lovbestemmelser vedrørende bl.a. alderdom, jf. dog bestemmelsens litra b, nr. I og II.

Det må på den baggrund vurderes, om en afskaffelse af flygtnings adgang til at medregne bopælstid i hjemlandet, indebærer, at flygtninge ikke opnår samme behandling som danske statsborgere, jf. bestemmelserne i flygtningekonventionen.

Som nævnt indebærer lov om social pension, at en flygtning, der har bopæl her i landet, har adgang til at medregne bopælstiden i sit hjemland, hvorimod en dansk statsborger, der vender hjem, efter i en periode at have været bosat i et tredjeland, ikke har mulighed for at medregne bopælstiden i det pågældende land ved beregning af bopælstiden efter lov om social pension.

Afskaffes adgangen for flygtninge til at medregne bopælstid i hjemlandet, vil beregningen af bopælstiden for flygtninge herefter ske på samme grundlag som for danske statsborgere, idet alene bopælstid her i landet kan medregnes. Flygtninge vil således i pensionsøjemed blive behandlet på samme måde som danske statsborgere, der har haft bopæl i et tredjeland og vender hjem til Danmark.

Som det fremgår af den foran citerede rapport fra Pensionsreformarbejdsgruppen (1979), som gik forud for vedtagelse af lov om social pension, anførte arbejdsgruppen, at der er den afgørende forskel, at danske statsborgere med bopæl i et tredjeland enten er obligatorisk sikret eller har haft mulighed for på frivillig basis at sikre sig pensionsdækning for årene i udlandet, mens flygtninge næppe har mulighed for at få udbetalt ydelse fra en pensionsordning i hjemlandet.

På den baggrund må det overvejes, om dette forhold har betydning for vurderingen af forholdet til flygtningekonventionens forpligtelser.

Der er ikke i lovbemærkningerne til lov om social pension, jf. lovforslag nr. L 18 af 7. februar 1984, taget stilling til, om flygtningekonventionen har betydning for spørgsmålet om flygtnings adgang til at medregne bopælstid i oprindelseslandet. Af lovbemærkningerne fremgår alene, at kravet om dansk indfødsret foreslås fraveget for flygtninge med henvisning til, at anerkendte flygtninge i henhold til

flygtningekonventionen er berettiget til ydelser efter pensionslovgivningen på lige fod med danske statsborgere.

Spørgsmålet om betydningen af flygtningekonventionens bestemmelser for flygtninges adgang til sociale ydelser har været overvejet i forbindelse med den i 2002 gennemførte ændring af lov om aktiv socialpolitik og integrationsloven, jf. lovforslag nr. 126 af 1. marts 2002 (Ændring af reglerne om ret til kontanthjælp, introduktionsydelse m.v.), vedtaget som lov nr. 361 af 6. juni 2002.

Med ændringen er der indført et opholdskrav for at være berettiget til kontanthjælp, således at personer, der ikke opfylder opholdskravet, i stedet har ret til starthjælp, såfremt de i øvrigt opfylder betingelserne herfor. Opholdskravet omfatter såvel danske statsborgere som udlændinge, herunder flygtninge, der meddeles asyl her i landet. Der følger ikke af lov om aktiv socialpolitik eller af lovgivningen i øvrigt nogen adgang for flygtninge, der meddeles asyl her i landet, til at medregne opholdstid i hjemlandet i forbindelse med beregning af opholdskravet efter lov om aktiv socialpolitik.

Af bemærkninger til lovforslaget fremgår bl.a. følgende:

”De foreslåede regler indebærer, at enhver person, der ikke opfylder betingelsen for ret til fuld kontanthjælp ved ophold her i landet i mindst 7 ud af de seneste 8 år, vil være omfattet af reglerne om ret til en lavere ydelse i form af starthjælp eller introduktionsydelse, såfremt personen i øvrigt opfylder betingelserne herfor.

Det følger heraf, at der med de foreslåede regler vil gælde samme regler om hjælp til forsørgelse for nyankomne udlændinge, herunder nyankomne flygtninge, som for danske statsborgere, der efter et udlandsophold vender tilbage til Danmark. Reglerne sikrer således flygtninge samme behandling som danske statsborgere i overensstemmelse med konventionens artikel 23.”

Spørgsmålet om betydningen af flygtningekonventionens bestemmelser blev endvidere overvejet under behandlingen af lovforslaget, hvor UNHCR i et høringssvar bl.a. vedrørende betydningen af flygtningekonventionen for forslaget om et opholdskrav som betingelse for kontanthjælp fremførte det synspunkt, at konventionen med hensyn til sociale ydelser kræver ligestilling af flygtninge med statsborgere som sådan og ikke med udvalgte underkategorier af statsborgere.

Beskæftigelsesministeren afgav følgende bemærkninger til høringssvaret:

”Det er regeringens opfattelse, at de foreslåede nye regler om indførelse af et optjeningsprincip for ret til kontanthjælp er i fuld overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, herunder artikel 23 i flygtningekonventionen.

Efter regeringens opfattelse er det således afgørende, at de foreslåede regler varetager et sagligt formål, nemlig at få flere i arbejde og færre på offentlig forsørgelse. Med de foreslåede regler sikrer regeringen, at der er de nødvendige økonomiske incitamentter til at søge arbejde og dermed komme i beskæftigelse. Lovforslaget styrker dermed bl.a. flygtninges integration på arbejdsmarkedet.

Det er endvidere afgørende, at der med de foreslåede regler vil gælde samme regler om ret til fuld kontanthjælp for nyankomne udlændinge, herunder nyankomne flygtninge, som for danske statsborgere, der efter et udlandsophold vender tilbage til Danmark.”

Efter lov om aktiv socialpolitik gælder der således de samme regler om ret til fuld kontanthjælp for nyankomne udlændinge, herunder flygtninge, som for danske statsborgere, der efter et udlandsophold vender tilbage til Danmark. Der gælder derimod ikke nogen adgang for flygtninge til at medregne bopælstid i hjemlandet i forhold til beregning af opholdskravet efter lov om aktiv socialpolitik. Der henvises til Udvalget for udlændinge- og Integrationspolitik, L 126 – bilag 22.

På den baggrund er det umiddelbart vurderingen, at flygtningekonventionens krav om ligebehandling – i forhold til spørgsmål om adgang til social pension – må antages at indebære, at en flygtning som minimum skal sidestilles med en dansk statsborger, der har været bosat i udlandet i en lige så stor del af optjeningsperioden som flygtningen, men derimod næppe indebærer, at flygtningen skal ligestilles med en dansk statsborger, der har opholdt sig her i landet i hele sit liv.

Det kan på den baggrund formentlig ikke antages, at flygtningekonventionen er til hinder for, at flygtninges adgang til at medregne bopælstid i hjemlandet efter pensionslovgivningen afskaffes.

Det bemærkes i den forbindelse, at det offentlige under alle omstændigheder vil være forpligtet til at sikre en flygtning, der ikke har optjent ret til pension og ikke er i stand til at forsørge sig selv eller forsørges af andre, et forsørgelsesgrundlag, jf. ovenfor.

Efter FN's konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder anerkender staterne blandt andet ethvert menneskes ret til social tryghed (artikel 9) og ret til en tilstrækkelig levelfod (artikel 11).

Det skal hertil anføres, at en flygtning, der ikke eller kun delvist opnår ret til pension efter lov om social pension, vil kunne opnå hjælp til forsørgelse efter integrations- og beskæftigelseslovgivningen. Det skønnes på den baggrund, at de rettigheder vedrørende social tryghed og en tilstrækkelig levelfod, som følger af konventionen, fortsat sikres over for flygtninge, uanset om adgangen til at medregne bopælstid i hjemlandet afskaffes.

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention giver ikke som sådan en ret til at modtage pension eller andre sociale ydelser.

Det følger imidlertid af konventionens artikel 14 sammenholdt med artikel 1 i 1. tillægsprotokol, at staten er forpligtet til ikke at forskelsbehandle personer i sammenlignelige situationer med hensyn til modtagelse af sociale ydelser, medmindre forskelsbehandlingen er sagligt begrundet og proportional.

Det er således afgørende for anvendelsen af konventionens artikel 14, om der er tale om forskelsbehandling af personer i sammenlignelige situationer. Det må end-

videre antages, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol ved denne vurdering vil tage udgangspunkt i en fortolkning af flygtningekonventionen.

Det vil således også i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention være af afgørende betydning, om en flygtning skal sidestilles med en dansk statsborger, der har været bosat i udlandet i en lige så stor del af optjeningsperioden som flygtningen, eller med en dansk statsborger, der har opholdt sig her i landet i hele sit liv.

Som nævnt ovenfor har UNHCR i anden forbindelse fremført det synspunkt, at flygtningekonventionen med hensyn til sociale ydelser kræver ligestilling af flygtninge med statsborgere som sådan og ikke med udvalgte underkategorier af statsborgere.

Det er dog, jf. ovenfor, umiddelbart vurderingen, at flygtningekonventionens krav om ligebehandling formentlig må antages at indebære, at en flygtning som minimum skal sidestilles med en dansk statsborger, der har været bosat i udlandet i en lige så stor del af optjeningsperioden som flygtningen, men derimod næppe indebærer, at flygtningen skal ligestilles med en dansker, der har opholdt sig her i landet i hele sit liv.

Det må på den baggrund antages, at en ændring af pensionslovgivningen, som afskaffer flygtninges adgang til at medregne bopælstid i hjemlandet efter pensionslovgivningen, formentlig heller ikke vil rejse spørgsmål i forhold til EMRK artikel 14.

Diskriminationsforbud findes også i artikel 26 i FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder og i artikel 2 sammenholdt med artikel 9 og 11 om henholdsvis social tryghed og tilstrækkelig levefod i FN's konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder.

Det følger endvidere af FN's konvention om afskaffelse af alle former for racediskrimination en generel pligt for deltagerstaterne til at forbyde og afskaffe alle former for racediskrimination og sikre ethvert menneskes ret til lighed for loven, uanset race, hudfarve eller national eller etnisk oprindelse. Denne pligt gælder blandt andet med hensyn til retten til social tryghed og sociale ydelser, jf. herved konventionens artikel 5, litra e), nr. iv).

Disse bestemmelser kan på ovenstående baggrund heller ikke antages at føre til et andet resultat.

Det bemærkes, at flygtninge, i perioden fra indførelse af optjeningsprincippet i 1973 til ændring af reglerne i 1984, ikke havde ret til at medregne bopælstid i oprindelseslandet.

7.3 Alternativer i forhold til en generel ophævelse af de særlige regler for flygtninge

Afskaffes flygtninges mulighed for at medregne bopælstid i oprindelseslandet vil flygtninge, som efter de gældende regler typisk ville være berettiget til fuld førtids-

pension eller folkepension, som udgangspunkt resten af deres opholdstid i Danmark modtage en lavere ydelse. En del af ydelserne vil blive udbetalt efter en konkret individuel vurdering.

Lovgivningens incitament for at få flere udlændinge i arbejde, som var grundlag for indførelse af introduktionsydelse og starthjælp og opholdskrav for ret til kontanthjælp, må ikke forventes at have nogen effekt over for flygtninge, der er fuldt uarbejdsdygtige – enten ved ankomsten til landet eller senere. Nogle flygtninge har et dårligere helbred og dermed ikke de samme muligheder for beskæftigelse eller supplerende indkomster, evt. i form af pension fra oprindelseslandet, som indvandrere eller andre.

Det kan betyde, at de ikke har mulighed for at forandre deres arbejdssituation og forbedre deres økonomi – uanset vilje hertil. Det bør derfor overvejes, om fx introduktionsydelse/starthjælp skal være et langvarigt forsørgelsesgrundlag for denne gruppe af flygtninge, der er fuldt uarbejdsdygtige, når de ankommer til Danmark.

Det kan derfor ikke udelukkes, at en ændring af reglerne kan gøre det nødvendigt at indføre undtagelser for eller tillægsydelser til særligt svage grupper baseret på eksempelvis diagnoser. Dette bør indgå i overvejelserne, da sådanne principper kan danne grundlag for tilsvarende krav andre steder i ydelsessystemet.

Som et eksempel på det behov for tillægsydelser, der kan opstå ved at ændre på forsørgelsesgrundlaget for flygtninge i relation til pension, kan der henvises til en lovændring om forhøjet boligstøtte til visse grupper.

Boligydelse kan alene udbetales til personer, der modtager folkepension eller førtidspension efter gammel ordning. Boligstøtteloven blev imidlertid ændret med virkning fra 1. juli 2009. Loven er en udmøntning af en del af satspuljeaftalen for 2009 og gør det muligt for kommunalbestyrelsen at yde en forhøjet boligstøtte til en gruppe af personer, som af kommunalbestyrelsen bliver visiteret til en særlig bolig som følge af et særligt behov på grund af fysisk eller psykisk funktionsevne-nedsættelse, og som herefter anvises en almen ældrebolig eller lignende bolig, men som ikke er i stand til at betale huslejen i den pågældende bolig. Problemstillingen drejede sig primært om to grupper af personer. Dels personer under 25 år, som modtager kontanthjælp, herunder starthjælp eller introduktionsydelse, og som ikke er berettiget til særlig støtte efter § 34 i lov om aktiv socialpolitik eller tilsvarende hjælp til boligudgifter. Dels ældre personer, som ikke kan få social pension, da de ikke opfylder betingelserne om optjening af ret hertil, og som derfor modtager kontanthjælp efter § 27 i lov om aktiv socialpolitik.

Der er således indført mulighed for at yde forhøjet boligstøtte til personer, som rent forsørgelsesmæssigt vil være i en sammenlignelig situation med visse flygtninge, ved afskaffelse af flygtningenes mulighed for at medregne bopælstid i oprindelseslandet.

En mulig model kunne derfor være alene at afskaffe godskrivelse af bopælstid i oprindelseslandet i forhold til folkepensionister. Flygtninge, der ved ankomsten til

Danmark eller senere vurderes at være fuldt uarbejdsdygtige, vil således kunne modtage førtidspension som efter gældende regler.

Det vil i givet fald indebære et kraftigt incitament til at få tilkendt en førtidspension inden folkepensionsalderen, for på den måde at få mulighed for at få udbetalt typisk en fuld folkepension og ikke en brøkpension beregnet på baggrund af bopælsår her i riget.

En eventuel afskaffelse af flygtninges mulighed for at medregne bopælstid i oprindelseslandet vil kunne have virkning for herboende flygtninge, der ved en eventuel lovændrings ikrafttrædelse ikke har opnået ret til førtidspension eller folkepension. Hertil kommer de nye flygtninge, der kommer til landet fremover. Det vil sige, at en eventuel ændring af reglerne også forudsættes at finde anvendelse for de flygtninge, der allerede har ophold i Danmark og som ikke er tilkendt førtidspension eller folkepension.

Det kan overvejes, om en eventuel ændring af reglerne bør indføres med en længere ikrafttrædelsesperiode på fx 10 år for flygtninge, der bor i Danmark på ikrafttrædelsestidspunktet. Disse flygtninge vil derved få bedre muligheder for at tilpasse sig ændrede regler og dermed få bedre muligheder for at planlægge pensionisttilværelsen. Ændringerne vil kunne træde i kraft med det samme i forhold til nyankomne flygtninge.

7.4 Oversigt over regler og eksempler på ydelser til enlige flygtninge

Der vedlægges som bilag 1, en tabel med oversigt over ydelser til enlige flygtninge uden indkomst og formue med behov for hjælp til forsørgelse.

Af tabellen fremgår retten til ydelser for flygtninge efter de gældende regler, hvilke typer ydelser de pågældende ville kunne få ved afskaffelse af flygtninges mulighed for at medregne bopælstid i oprindelseslandet og betydningen af ændrede regler.

Det fremgår bl.a.:

- at flygtninge, der ankommer til Danmark efter folkepensionsalderen efter gældende regler kan få fuld folkepension, men efter ændrede regler vil skulle modtage introduktionsydelse, starthjælp eller kontanthjælp.
- at arbejdsdygtige flygtninge, der ankommer til Danmark før folkepensionsalderen efter gældende regler kan få en fuld folkepension, men efter ændrede regler typisk vil være berettiget til en brøkpension suppleret med personlige tillæg. Få personer vil slet ikke være berettiget til folkepension, men henvist til introduktionsydelse, starthjælp eller kontanthjælp.
- at flygtninge uden arbejdsevne, der ankommer til Danmark før folkepensionsalderen, efter gældende regler kan få en fuld førtidspension, men efter ændrede regler vil få introduktionsydelse, starthjælp eller kontanthjælp i de første 3 år efter ankomsten. Herefter brøkpension med supplerende tillæg. Når disse flygtninge når folkepensionsalderen, vil enkelte ikke kunne opnå

ret til folkepension og andre vil typisk opnå ret til en brøkpension suppleret med personlige tillæg.

Der vedlægges som bilag 2, beregningseksempler på ydelser til flygtninge efter de gældende regler, og hvilke ydelser de pågældende ville kunne få, hvis flygtningenes mulighed for at medregne bopælstid i oprindelseslandet afskaffes.

8 Økonomiske konsekvenser

8.1 Økonomiske konsekvenser af afskaffelse af flygtninges mulighed for at medregne bopælstid i oprindelseslandet

En eventuel afskaffelse af flygtninges mulighed for at medregne bopælstid i oprindelseslandet forudsættes i følgende beregninger at skulle have virkning for flygtninge, der ved en eventuel lovændrings ikrafttrædelse ikke har opnået ret til førtidspension eller folkepension. Det vil sige, at en ændring af reglerne også forudsættes at finde anvendelse for de flygtninge, der allerede har ophold i Danmark, og ikke er tilkendt førtidspension eller har ansøgt om folkepension.

Der er i Danmark i 2009 ca. 106.000 flygtninge. Det er ikke alle flygtninge, der har opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8 i udlændingeloven, og som derfor bliver berørt af en afskaffelse af muligheden for at medregne bopælstid i oprindelseslandet ved overgang til enten førtidspension eller folkepension.

Det skønnes, at ca. 88 pct. har opholdsgrundlag efter §§ 7 eller 8 i udlændingeloven, svarende til ca. 93.000 flygtninge. En andel af dem vil have haft bopæl i Danmark af en længde, så de opfylder kravene til ret til fuld pension ved overgang til enten førtidspension eller folkepension. På den baggrund skønnes det med betydelig usikkerhed, at ca. 40.000 af de flygtninge, der allerede har ophold i Danmark og ikke er tilkendt førtidspension eller folkepension, vil blive berørt af en afskaffelse af flygtninges mulighed for at medregne bopælstid i oprindelseslandet, ved overgang til folkepension. Ligeledes skønnes det med betydelig usikkerhed, at ca. 3.500 personer vil blive berørt i forbindelse med overgang til førtidspension.

Antallet af nye flygtninge, der får opholdstilladelse i Danmark efter §§ 7 eller 8 i udlændingeloven, fremgår af tabel 1. Der er årligt ca. 1.300 personer, der får opholdstilladelse i Danmark på baggrund af disse bestemmelser. På lang sigt betyder det, med betydelig usikkerhed, at ca. 6.500 nye flygtninge på folkepension og ca. 2.100 nye flygtninge på førtidspension årligt vil være berørt af ændrede regler.

Tabel 1. Antal opholdstilladelser til flygtninge

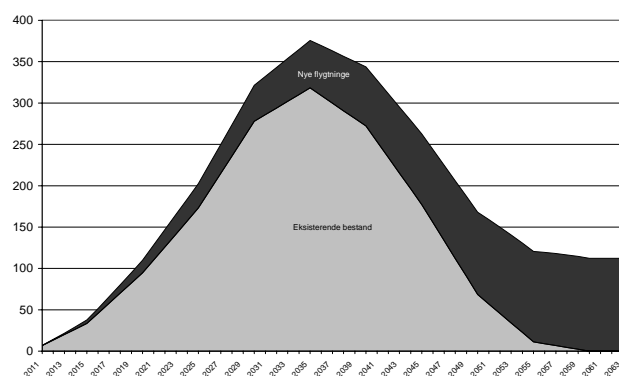
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal opholdstilladelser med flygtningestatus	20.347	8.717	5.925	4.758	4.443	5.156	6.263	4.069	2.447	1.592	1.147	1.095	1.278	1.453	1.376
Antal der er omfattet af §§ 7 og 8 i udlændingeloven	19.931	6.387	4.940	4.442	4.223	4.388	5.742	3.489	1.852	1.045	853	838	1.013	1.242	1.279
Andel der er omfattet af §§ 7 og 8 i udlændingeloven i pct.	98	73	83	93	95	85	92	86	76	66	74	77	79	85	93

Kilde: Integrationsministeriet

Det er forudsat, at den gennemsnitlige årlige samlede ydelse for en førtidspensionist efter de nye regler er kontanthjælpssatsen, mens den gennemsnitlige ydelse for en folkepensionist er satsen for en gift folkepensionist.

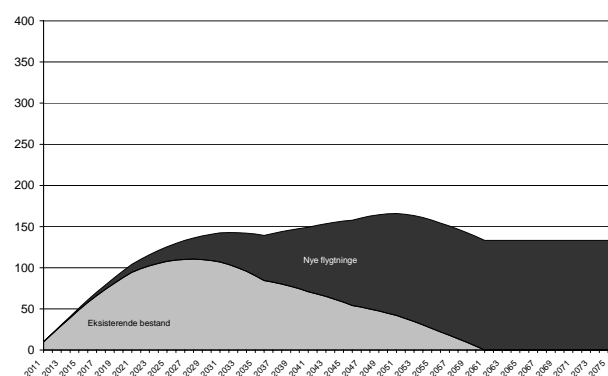
På den baggrund fremgår de samlede forventede mindreudgifter til førtidspension og folkepension til flygtninge, som følge af en afskaffelse af flygtninges mulighed for at medregne bopælstid i oprindelseslandet af figur 1 og 2.

Figur 1. Forventede årlige mindreudgifter (mio. kr.) til folkepension til den eksisterende bestand af flygtninge samt nye flygtninge

Kilde: Integrationsministeriet, Ankestyrelsen, Jobindsats og egne beregninger.

Figur 2. Forventede årlige mindreudgifter (mio. kr.) til førtidspension til den eksisterende bestand af flygtninge samt nye flygtninge

Kilde: Integrationsministeriet, Ankestyrelsen, Jobindsats og egne beregninger.

Af figurerne fremgår det, at de årlige mindreudgifter ved en eventuel ændring af reglerne først vil stige ret markant i en periode i takt med, at de flygtninge, som i dag bor i landet, overgår til pension. Da der bl.a. er tale om folkepension til personer, som i dag er under 30 år, er det en periode, der strækker sig frem til omkring år 2050.

Derefter vil mindreudgiften blive mindre, i takt med at gruppen af flygtninge, som i dag er i landet, gradvis forsvinder. I hele perioden er der også mindreudgifter vedrørende den fremtidige tilgang af flygtninge, men disse mindreudgifter er i de første mange år relativt små i forhold til mindreudgifterne vedrørende de flygtninge, der i dag er i landet. På lang sigt er det alene den fremtidige tilgang, som har betydning for mindreudgifterne.

På kort sigt skønnes det, at mindreudgifterne til førtidspension og folkepension, som følge af de eventuelt ændrede regler, vil udgøre samlet ca. 50 mio. kr. årligt, jf. tabel 2. Herefter vil mindreudgifterne langsomt stige til et midlertidigt højere niveau for derefter – på lang sigt – at udgøre ca. 250 mio. kr. årligt.

Tabel 2. Forventede årlige mindreudgifter (mio. kr.) til førtidspension og folkepension til den eksisterende bestand af flygtninge samt nye flygtninge

2011	2012	2013	2014	2020	2030	2040	2050	Fuldt indfaset

Eksisterende flygtninge der overgår til folkepension	10	15	20	30	100	275	275	65	0
Nye flygtninge der overgår til folkepension	0	1	2	3	15	50	75	100	115
Eksisterende flygtninge der overgår til førtidspension	10	20	30	40	100	115	75	40	0
Nye flygtninge der overgår til førtidspension	0	0	1	2	10	35	75	120	135
Samlet mindredgifter i alt	20	36	53	75	225	475	500	325	250

Kilde: Integrationsministeriet, Ankestyrelsen, Jobindsats og egne beregninger.

Afskaffelse af godskrivning af bopælstid i oprindelseslandet alene i forhold til folkepensionister, skønnes på kort sigt at medføre mindredgift til folkepension på 30 mio. kr. årligt, og på lang sigt ca. 90 mio. kr. årligt.

Tabel 3. Forventede årlige mindredgifter (mio. kr.) til folkepension til den eksisterende bestand af flygtninge samt nye flygtninge

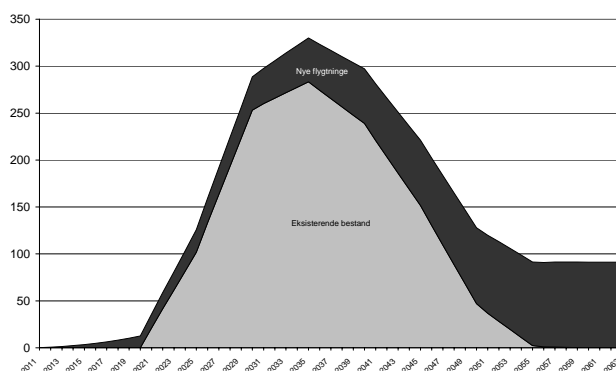
	2011	2012	2013	2014	2021	2025	2040	Fuldt indfaset
Eksisterende flygtninge der overgår til folkepension	5	10	15	25	100	160	240	0
Nye flygtninge der overgår til folkepension	1	1	2	2	15	25	60	90
Samlet mindredgifter i alt	6	11	17	27	35	125	300	90

Kilde: Integrationsministeriet, Ankestyrelsen, Jobindsats og egne beregninger.

Ved en eventuel afskaffelse af godskrivning alene for folkepensionister, kan en mulighed være at fastsætte en overgangsordning, hvorefter de ændrede regler får virkning fra ikrafttrædelsestidspunktet for alle nytilkomne flygtninge, mens ændringerne først får virkning om 10 år for de flygtninge, der bor her i landet.

På kort sigt skønnes mindredgiften herved at udgøre ca. 2 mio. kr. årlig. Efter tiårsperioden stiger mindredgiften betydeligt for på lang sigt at udgøre ca. 90 mio. kr. årlig, jf. figur 3 og tabel 4.

Figur 3. Forventede årlige mindredgifter (mio. kr.) til den eksisterende bestand af flygtninge samt nye flygtninge.

Kilde: Integrationsministeriet, Ankestyrelsen, Jobindsats og egne beregninger.

Tabel 4. Forventede årlige mindredgifter (mio. kr.) til folkepension til den eksisterende bestand af flygtninge samt nye flygtninge

	2011	2012	2013	2014	2021	2025	2040	Fuldt indfaset
Eksisterende flygtninge der overgår til folkepension	0	0	0	0	20	100	240	0

Nye flygtninge der overgår til folkepension	1	1	2	2	15	25	60	90
Samlet mindredgifter i alt	1	1	2	2	35	125	300	90

Kilde: Integrationsministeriet, Ankestyrelsen, Jobindsats og egne beregninger.

Beregningsforudsætningerne for de økonomiske konsekvenser ved afskaffelse af flygtninges mulighed for at medregne bopælstid i oprindelseslandet, fremgår nærmere af bilag 3.

8.2 Tillægsydelse mv.

Det bemærkes, at beregningerne er foretaget ud fra minimumsforsørgelsesydelse, inkl. minimumshjælp efter aktivlovens § 27 a og løbende personligt tillæg. Der er ikke taget højde for eventuelle supplerende ydelser, som der er truffet særlig afgørelse om efter en konkret individuel vurdering, fx enkeltydelse efter aktivloven eller helbrestillæg til pensionister. Ligesom beregningerne ikke indeholder konsekvenser for ændret ret til boligsikring og boligydelse.

BILAG 1. Tabel 1. Ydelser til enlig flygtning uden indkomst og formue med behov for hjælp til forsørgelse

	Gældende regler			Forslaget		
	Periode	Mulig forsørgelsesydelse	Tillæg/Andre ydelser	Mulig forsørgelsesydelse ved afskaffelse af mulighed for medregning af bopælstid i oprindelseslandet ved optjening af ret til social pension	Tillæg/andre ydelser	Betydning af ændrede regler
Alle flygtninge (uanset arbejdsevne)						
Alder ved ankomst til DK: 65 år eller over	Fra ankomsten og frem.	Typisk fuld folkepension.	Boligydelse mv. Tillæg efter ansøgning (varmetillæg, helbredstillæg, personlige tillæg).	Introduktionsydelse/starthjælp i op til 3 år. Derefter starthjælp indtil 7 år fra ankomsten. Efter 7 år fra ankomsten kontanthjælp efter aktivlovens § 27.	Boligsikring mv. Enkeltydelser efter aktivloven (dog ikke hvis introduktionsydelse).	<i>Vil ikke kunne opnå ret til folkepension. Henvist til introduktionsydelse / starthjæltanthjælp.</i>
Flygtninge med arbejdsevne						
Alder ved ankomst til DK: 18-64 år	Indtil det fyldte 65. år	Introduktionsydelse eller starthjælp i op til 3 år. Derefter starthjælp indtil 7 år fra ankomsten. Efter 7 år kontanthjælp/ evt. efter aktivlovens § 27.	Boligsikring m.v. Hjælp til enkeltydelser efter aktivloven eller integrationsloven.	Som gældende regler.	Som gældende regler.	<i>Ingen ændring indtil 65.</i>
Alder ved ankomst til DK 18-64 år	Fra det fyldte 65. år	Typisk fuld folkepension.	Boligydelse m.v. Tillæg efter ansøgning (varmetillæg, helbredstillæg, personlige tillæg).	1) Under 3 års bopælstid ved det 65. år: Fortsat introduktionsydelse/ starthjælp indtil 7 år efter ankomst. Efter 7 år fra ankomst: Kontanthjælp efter aktivlovens § 27. 2) Mindst 3 års bopælstid ved det 65. år:	Boligsikring mv. Hjælp til enkeltydelser efter aktivloven eller integrationsloven.	<i>Fra det 65. år: Ændring fra typisk tidligere fuld folkepension til brøkpension med mulighed for supplerende tillæg. Et mindre antal personer vil ikke kunne opnå pension, herunder brøkpension.</i>

				Folkepension, dog brøkpension, hvis bopælstid i DK er mindre end 40 år.	Boligyldelse mv. Tillæg efter ansøgning (varmetillæg, helbredstillæg, personlige tillæg).	
Flygtninge uden arbejdsevne						
Alder ved ankomst til DK 18-64 år	Indtil det fyldte 65. år	Typisk fuld førtidspension.	Gunstigere boligsikring. Hjælp til enkelt-ydelser efter aktivloven.	Første 3 år: Introduktionsydelse eller starthjælp. Efter 3 år (og alder <65 år): 1. Fuld førtidspension Hvis bopælstid er mindst 80 pct. af (alder ved pensionering -15 år). 2. Brøk førtidspension Hvis bopælstid er under 80 pct. af (alder ved pensionering -15 år). Supplerende hjælp efter aktivlovens § 27 a. Hjælpen må ikke overstige det beløb, der ville kunne udbetales ved ret til fuld pension og må ikke i sig selv overstige starthjælpsniveau i de første 7 år efter ankomst til landet og herefter kontanthjælpsniveauet.	Boligsikring m.v. Hjælp til enkelt-ydelser efter aktivloven eller integrationsloven. Gunstigere boligsikring Hjælp til enkelt-ydelser efter aktivloven.	<i>De første 3 år: Ændring fra fuld pension til introduktionsydelse/starthjælp. Efter 3 år ændring fra fuld pension til brøkpension og supplerende hjælp, svarende til niveauet for starthjælp. Efter 7 år ændring fra fuld pension til brøkpension og supplerende hjælp, svarende til niveauet for kontanthjælp.</i>
Alder ved ankomst til DK 18-64 år	Fra det fyldte 65 år	Typisk fuld folkepension	Boligyldelse mv. Tillæg efter ansøgning (varmetillæg, helbredstillæg, personlige tillæg).	1) Under 3 års bopælstid ved 65 år: Fortsat introduktionsydelse/ starthjælp Efter 7 år fra ankomst: Kontanthjælp efter aktivlovens § 27.	Boligsikring m.v. Hjælp til enkelt-ydelser efter aktivloven eller integrationsloven.	<i>Enkelte vil ikke kunne opnå folkepension, brøkpension og mulighed for supplerende tillæg</i>

				2) 3 år eller mere bopælstid ved det 65. år: Folkepension med samme brøk som førtidspensionen.	Boligydelse Tillæg efter ansøgning (varmetillæg, helbredstillæg, personlige tillæg).	<i>Ændring fra fuld førtidspension til brøk pension. Mulighed for supplerende personlige tillæg.</i>
--	--	--	--	---	---	--

Noter:

- a) Flygtninge får ikke godskrevet bopælstid i hjemlandet. Flygtninge sidestilles fortsat med danske statsborgere, dvs. der kræves ikke 10 års bopæl i Danmark for at kunne få ret til pension.
- b) Folkepension omfatter grundbeløb, pensionstillæg og ældrecheck, der afhænger af bopælstiden. Tillæg efter ansøgning (varmetillæg, helbredstillæg, personlige tillæg) afhænger ikke af bopælstiden.
- c) Kontanthjælp efter aktivlovens § 27 ydes til personer, som har opholdt sig i landet i 7 år inden for de seneste 8 år, er fyldt 60 år (efterlønsalderen) og som ikke kan få pension på grund af betingelserne om optjening. Hjælpen udgør et månedligt beløb, der svarer til, hvad der ydes til en gift folkepensionist uden andre indtægter.
- d) Kontanthjælp efter aktivlovens § 27 a ydes til førtidspensionister efter ny ordning (fra 2003), som modtager en brøkpension. Hjælpen må ikke overstige det beløb, der ville kunne udbetales ved ret til fuld pension og må ikke i sig selv overstige starthjælpsniveau i de første 7 år efter ankomst til landet og herefter kontanthjælpsniveauet.

BILAG 2

Eksempler på ydelser til flygtninge efter gældende regler og ved afskaffelse af mulighed for medregning af bopælstid i oprindelseslandet ved optjening af ret til social pension

Eksempler

Eksemplerne viser ændringer i forsørgelsesgrundlaget for flygtninge, såfremt muligheden for medregning af bopælstid i oprindelseslandet afskaffes. I eksemplerne tages der ikke højde for, at kommunerne efter en konkret vurdering individuel vurdering kan beslutte at bevilge supplerende tillæg mv.

Førtidspensionisten har mulighed for at søge om hjælp i særlige tilfælde efter aktivloven og boligsikring efter gunstigere boligsikringsregler end andre.

Folkepensionisten har mulighed for at søge personligt tillæg, helbredstillæg, varmetillæg og boligydelse.

I eksemplerne er der ikke taget højde for betydningen for ydelserne af eventuelle indtægter og formue hos flygtningen eller dennes ægtefælle eller samlever.

Eksempel 1

25-årig flygtning uden forsørgerpligt ankommer til Danmark – får tilkendt førtidspension med det samme.

Tabel 1. Ydelsesniveau (kr. årligt 2010 niveau) efter gældende regler og ved ændrede regler.

Ydelser – satser	Gift		Enlig	
	Gældende regler	Nye regler	Gældende regler	Nye regler
Første 3 år i Danmark				
Førtidspension	166.104		195.420	
Introduktionsydelse el. starthjælp		63.204		76.212
I alt årligt	166.104	63.204	195.420	76.212
Fra 3 - 7 år				
Førtidspension	166.104	45.679	195.420	53.741
Hjælp efter § 27 a (starthjælp)		17.525		22.472
I alt årligt	166.104	63.204	195.420	76.212
7 år og frem				
Førtidspension	166.104	45.679	195.420	53.741
Hjælp efter 27 a (kontanthjælp)		72.605		64.544
I alt årligt	166.104	118.284	195.420	118.284
Fra 65 år (folkepensionist) og frem	108.896	29.946	143.972	39.592
Løbende personligt tillæg		*		*
I alt årligt	108.896	108.896	143.972	108.896

* I følge bilag 3 antages, at alle folkepensionister, der modtager brøkpension suppleres op med et løbende personligt tillæg til en samlet pensionsydelse på: 108.896 kr. årligt.

Eksempel 2.

45-årig flygtning uden forsørgerpligt ankommer til Danmark – får tilkendt førtids-pension med det samme.

Eksemplet svarer til eksempel 1, blot er brøkpensionen lavere.

Tabel 2. Ydelsesniveau (kr. årligt 2010 niveau) efter gældende regler og ved ændrede regler.

Ydelser – satser	Gift		Enlig	
	Gældende regler	Nye regler	Gældende regler	Nye regler
Første 3 år i Danmark				
Førtidspension	166.104		195.420	
Introduktionsydelse el. starthjælp		63.204		76.212
I alt årligt	166.104		195.420	76.212
Fra 3 - 7 år				
Starthjælp				
Førtidspension	166.104	16.610	195.420	19.542
Hjælp efter 27 a		46.594		56.670
I alt årligt	166.104	63.204	195.420	76.212
7 år og frem				
Førtidspension	166.104	16.610	195.420	19.542
Hjælp efter § 27 a		101.674		98.742
I alt årligt	166.104	118.284	195.420	118.284
Fra 65 år (folkepensionist) og frem				
Løbende personligt tillæg	108.896	10.890	143.972	14.397
I alt årligt	108.896	108.896	143.972	108.896

* I følge bilag 3 antages, at alle folkepensionister, der modtager brøkpension suppleres op med et løbende personligt tillæg til en samlet pensionsydelse på: 108.896 kr. årligt.

Eksempel 3.

25-årig flygtning uden forsørgerpligt ankommer til Danmark – får tilkendt førtids-pension efter 10 års ophold i Danmark.

Tabel 3. Ydelsesniveau (kr. årligt 2010 niveau) efter gældende regler og ved ændrede regler.

Ydelser – satser	Gift		Enlig	
	Gældende regler	Nye regler	Gældende regler	Nye regler
Førtidspension	166.104	103.815	195.420	122.138
Hjælp efter § 27 a (kontanthjælp)		14.469		
I alt årligt		118.284	195.420	122.138
Fra 65 år (folkepensionist) og frem				
	108.896	68.060	143.972	89.983

Løbende personligt tillæg	*		*	
I alt årligt	108.896	108.896	143.972	108.896

* I følge bilag 3 antages, at alle folkepensionister, der modtager brøkpension suppleres op med et løbende personligt tillæg til en samlet pensionsydelse på: 108.896 kr. årligt.

Brøkpensionen overstiger den årlige [2010] kontanthjælpssats for en enlig ikke-forsørger (118.284 kr. årligt), og der ydes ikke hjælp efter § 27 a i dette eksempel.

Eksempel 4.

25-årig flygtning ankommer til Danmark – får tilkendt førtidspension efter 20 års ophold i Danmark.

Tabel 4. Ydelsesniveau (kr. årligt 2010 niveau) efter gældende regler og ved ændrede regler.

Ydelser – satser	Gift		Enlig	
	Gældende regler	Nye regler	Gældende regler	Nye regler
Førtidspension	166.104	137.036	195.420	161.222
Hjælp efter 27 a				
I alt årligt	166.104	137.036	195.420	161.222
Fra 65 år (folkepensionist) og frem	108.896	89.839	143.972	118.777
Løbende personligt tillæg	*			
I alt årligt	108.896	108.896	143.972	118.777

* I følge bilag 3 antages, at alle folkepensionister, der modtager brøkpension suppleres op med et løbende personligt tillæg til en samlet pensionsydelse på: 108.896 kr. årligt.

Eksempel 5

62-årig flygtning uden forsørgerpligt ankommer til Danmark – får tilkendt førtidspension med det samme.

Tabel 5. Ydelsesniveau (kr. årligt 2010 niveau) efter gældende regler og ved ændrede regler.

Ydelser – satser	Gift		Enlig	
	Gældende regler	Nye regler	Gældende regler	Nye regler
Første 3 år i Danmark				
Førtidspension	166.104		195.420	
Introduktionsydelse el. starthjælp		63.204		76.212
I alt årligt			195.420	76.212
Fra 3 – 7 år				
Folkepension	108.896		143.972	
Hjælp efter 27 a (starthjælp)		63.204		76.212
I alt årligt	108.896	63.204	143.972	76.212
7 år og frem				
Folkepension	108.896		143.972	
Hjælp efter § 27 (kontanthjælp)		108.896		108.896
I alt årligt	108.896	108.896	143.972	108.896

Eksempel 6

62-årig flygtning uden forsørgerpligt ankommer til Danmark – ansøger om folkepension som 65-årig.

Tabel 6. Ydelsesniveau (kr. årligt 2010 niveau) efter gældende regler og ved ændrede regler.

Ydelser – satser	Gift		Enlig	
	Gældende regler	Nye regler	Gældende regler	Nye regler
Fra 3 – 7 år				
Folkepension	108.896		143.972	
Hjælp efter 27 a (starthjælp)		63.204		76.212
I alt årligt	108.896	63.204	143.972	76.212
7 år og frem				
Folkepension	108.896		143.972	
Hjælp efter § 27 (kontanthjælp)		108.896		108.896
I alt årligt	108.896	108.896	143.972	108.896

Eksempel 7.

30-årig flygtning ankommer til Danmark – ansøger om folkepension som 65-årig.

Tabel 7. Ydelsesniveau (kr. årligt 2010 niveau) efter gældende regler og ved ændrede regler.

Ydelser – satser	Gift		Enlig	
	Gældende regler	Nye regler	Gældende regler	Nye regler
Folkepension	108.896	95.284	143.972	125.976
Løbende personligt tillæg		*		
I alt årligt	108.896	108.896	143.972	125.976

* I følge bilag 3 antages, at alle folkepensionister, der modtager brøkpension suppleres op med et løbende personligt tillæg til en samlet pensionsydelse på: 108.896 kr. årligt.

BILAG 3

Økonomiske konsekvenser ved afskaffelse af flygtninges mulighed for at medregne bopælstid i oprindelseslandet ved optjening af ret til social pension

Beregningerne af de økonomiske konsekvenser af ændrede regler, bygger på en række antagelser, da datagrundlaget vedrørende flygtninge er yderst begrænset. Derfor er beregningerne behæftet med betydelig usikkerhed.

Økonomiske konsekvenser ved ændring af optjeningsreglerne

En afskaffelse af reglerne om at flygtninge kan sidestille bopælstid i oprindelseslandet med bopæl her i riget ved optjening af ret til social pension vil påvirke den enkelte flygtning forskelligt, jf. oversigt over reglerne i bilag 1 og eksempler på ydelser til enlige flygtninge, jf. bilag 2. Det skyldes, at der i stedet for fuld pension vil kunne blive udbetalt brøkpension, både i forbindelse med førtidspension og folkepension, som evt. suppleres efter henholdsvis aktivlovens § 27 a og personligt tillæg til folkepensionen. Størrelsen af den supplerende hjælp efter aktivlovens § 27 a og personligt tillæg til folkepensionen afgøres på grundlag af en konkret individuel vurdering.

Den gennemsnitlige årlige samlede ydelse for en førtidspensionist efter nye regler, er antaget at være kontanthjælpssatsen, mens den gennemsnitlige ydelse for en folkepensionist er antaget at være satsen for en gift folkepensionist, jf. tabel 1. Det skal bemærkes, at nogle flygtninge vil opnå en brøkpension, der er så høj, at der ikke ydes supplerende hjælp efter aktivlovens § 27 a eller personligt tillæg til folkepensionen. Der er ikke taget højde herfor i beregningerne.

Tabel 1. Gennemsnitlige mindredgifter før skat for hhv. førtidspensionister og folkepensionister til beregning af økonomiske konsekvenser.

Førtidspensionister		Folkepensionister	
Enlige		Enlige	
<i>Nuværende regler</i>		<i>Nuværende regler</i>	
Førtidspension	195.420	Folkepension	143.972
<i>Nye regler</i>		<i>Nye regler</i>	
Brøkpension + hjælp efter § 27a svarende til kontanthjælp	118.284	Brøkpension + personligt tillæg	108.896
Forskel	77.136	Forskel	35.076
Gift		Gift	
<i>Nuværende regler</i>		<i>Nuværende regler</i>	
Førtidspension	166.104	Folkepension	108.896

<i>Nye regler</i>	
Brøkpension + hjælp efter § 27a svarende til kontant-hjælp	118.284
Forskel	47.820
<hr/>	
Mindreudgift pr. førtidspensionist	62.478

<i>Nye regler</i>	
Brøkpension + personligt tillæg	108.896
Forskel	0
<hr/>	
Mindreudgift pr. folkepensionist	17.538

Flygtninge allerede bosat i landet.

Der var i Danmark i 2009 ca. 106.000 indvandrere med flygtninge status¹, hvoraf 99 pct. har ikke-vestlig herkomst. Det er ikke alle 106.000 flygtninge, der har opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8 i udlændingeloven, og der findes ikke tilgængelige oplysninger om, hvor mange der har. Derfor skønnes det med udgangspunkt i opholdstilladelser til flygtninge fra 1995-2009, at ca. 88 pct. af bestanden, svarende til ca. 93.000 er omfattet af §§ 7 eller 8.

Heraf er ca. 12.000 allerede pensioneret². Det betyder, at der er ca. 81.000, der umiddelbart bliver berørt af ændrede regler ved overgang til folkepension. En mindre andel af disse vil overgå til førtidspension og dermed også blive berørt af ændrede regler ved overgang til førtidspension.

For de 81.000, der på et tidspunkt overgår til folkepension, vil de flygtninge, der på det tidspunkt har været i Danmark i 40 år, ikke blive berørt af de ændrede regler. Sammenlagt forudsættes det, at halvdelen af den eksisterende bestand af flygtninge ikke vil blive berørt af evt. ændrede regler. Det samlede antal berørte personer – *ved overgang til folkepension* – udgør dermed ca. 40.000 personer.

En mindre andel af flygtningene vil overgå til førtidspension. Men ligesom tilfældet er ved overgang til folkepension, vil en andel af flygtningene have ret til fuld førtidspension, fordi bopælstiden i Danmark før tilkendelse af førtidspension er tilstrækkelig til optjening af fuld førtidspension. Hvor mange flygtninge, der kan opnå ret til fuld førtidspension er sværere at vurdere, men det antages, at andelen er den samme som ved overgang til folkepension, fordi bopælskravet til fuld førtidspension er tilpasset kravet om 40 års bopæl ud af 50 mulige for optjening af ret til fuld folkepension. Med udgangspunkt i aldersfordelingen for de eksisterende flygtninge og tilkendeshyppighed til førtidspension antages det, at antallet af flygtninge, der bliver berørt – *ved overgang til førtidspension* – udgør 3.500 personer.

Nye flygtninge der kommer til Danmark.

Der er i de seneste år årligt ca. 1.500 personer, der har fået opholdstilladelse i Danmark som flygtningestatus, jf. tabel 2. Heraf er ca. 1.300 omfattet af §§ 7 eller 8 i udlændingeloven og dermed omfattet af undtagelsesreglerne i pensionsloven. Af de ankomne flygtninge vil nogle opnå at have bopæl i Danmark af en sådan længde, at

¹ 105.838 ifølge Danmarks Statistiks publikation "Indvandrere i Danmark 2009". Heraf kun ca. 600 fra vestlige lande (Polen og Rumænien).

² Ifølge en kørsel på Lovmodellen.

de vil have ret til fuld pension ved overgang til førtidspension eller folkepension. Der findes ikke oplysninger om aldersfordeling af nye flygtninge, der får opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8, men det skønnes, at ca. 50 pct.³ vil optjene ret til fuld social pension, og dermed ikke vil blive berørt.

Tabel 2. Antal opholdstilladelser med flygtningestatus 1995-2009

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	1995-2009
Konventionsstatus	4.969	1.439	976	1.102	1.105	1.327	2.020	1.267	724	278	167	201	98	311	414	16.398
B-status/de facto status	14.393	4.375	3.409	2.862	2.584	2.541	3.116	1.689	602	229	202	107	443	367	413	37.332
Ansøgninger fra udlandet	41	65	54	34	33	464	75	43	17	40	1					867
Kvoteflygtninge	528	508	501	444	501	56	531	490	509	498	483	530	472	564	452	7.067
Humanitær opholdstilladelse	115	76	17	42	39	31	83	45	203	351	186	216	223	157	55	1.839
Ganske særlige grunde	287	185	67	83	79	389	100	78	67	60	58	36	42	54	42	1.627
Bosnere/Kosovarere	14	257	871	174	102	348	338	457	325	136	50	5				3.077
(Serbere m.v.)		1.812	30	17												1.859
I alt	20.347	8.717	5.925	4.758	4.443	5.156	6.263	4.069	2.447	1.592	1.147	1.095	1.278	1.453	1.376	70.066
Antal der er omfattet af §§ 7 og 8 i udlændinge loven	19.931	6.387	4.940	4.442	4.223	4.388	5.742	3.489	1.852	1.045	853	838	1.013	1.242	1.279	61.664
Andel der er omfattet af §§ 7 og 8 i udlændinge loven i pct.	98	73	83	93	95	85	92	86	76	66	74	77	79	85	93	88

Kilde: Integrationsministeriet

Note: Flygtninge med konventionsstatus, B-status/de facto status, ansøgninger fra udlandet samt kvoteflygtninge er omfattet af §§ 7 og 8 i udlændingeloven, og dermed omfattet af undtagelsesreglerne i pensionsloven.

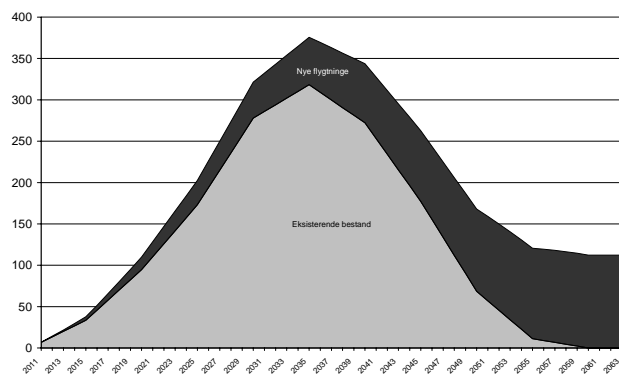
Det betyder på lang sigt, at der årligt vil komme yderligere 650 flygtninge på folkepension, men tilgangen vil være lav de første mange år, da det er begrænset, hvor mange af nye flygtninge, der har nået folkepensionsalderen. Eksempelvis forventes det, at der efter 5 år vil være en tilgang til folkepension fra nye flygtninge på 80 personer. Ved fuldt indfasning vil tilgangen hvert år være 650 personer, der hver især bliver berørt i 10 år (under antagelse om en middellevetid på 75 år), hvilket betyder, at der på lang sigt vil være ca. 6.500 nye flygtninge på folkepension, der bliver berørt årligt. På tilsvarende vis vil antallet af nye flygtninge, der overgår til førtidspension, være lavt de første par år, men i takt med at bestanden af nye flygtninge stiger, stabilisere sig på ca. 130 personer årligt. På langt sigt forventes det at bestanden af nye flygtninge på førtidspension vil udgøre ca. 2.100 personer.

På baggrund af ovenstående forudsætninger vil mindredrifterne ved evt. ændrede regler i de enkelte år være som i figur 1 og 2.

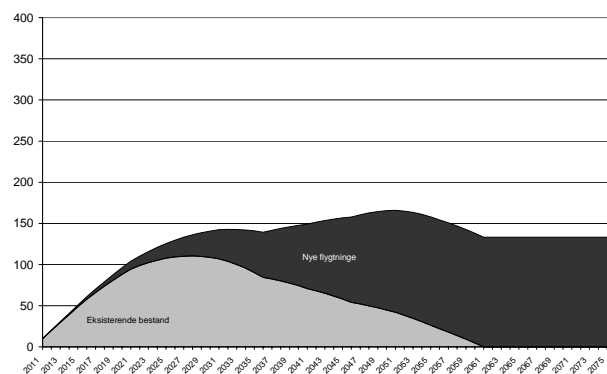
Figur 1. Forventede årlige mindredrifter (mio. kr.) til folkepension til den eksisterende bestand af flygtninge samt nye flygtninge

Figur 2. Forventede årlige mindredrifter (mio. kr.) til førtidspension til den eksisterende bestand af flygtninge samt nye flygtninge

³ Her er benyttet samme andel som for de eksisterende flygtninge.

Kilde: Integrationsministeriet, Ankestyrelsen, Jobindsats og egne beregninger.

Kilde: Integrationsministeriet, Ankestyrelsen, Jobindsats og egne beregninger.

Af figurene fremgår det, at de årlige mindredgifter ved forslaget først vil stige ret markant i en periode, nemlig i takt med at de flygtninge som i dag bor i Danmark, overgår til pension og forbliver på pension resten af livet. Da der bl.a. er tale om folkepensionen til personer, som i dag er under 30 år, er det en periode, der strækker sig frem til omkring år 2040. Derefter vil mindredgiften blive mindre, i takt med at gruppen af flygtninge som i dag er i Danmark, gradvis forsvinder.

I hele perioden er der også mindredgifter vedrørende den fremtidige tilgang af flygtninge, men disse mindredgifter er i de første mange år relativt små i forhold til mindredgifterne vedrørende de flygtninge, der i dag er i Danmark. På lang sigt er det alene den fremtidige tilgang som har betydning for mindredgifterne.

På kort sigt skønnes det, at mindredgifterne til førtidspension og folkepension som følge af ændrede regler vil udgøre samlet ca. 50 mio. kr. årligt, jf. tabel 3. Herefter vil mindredgifterne langsomt stige til et midlertidigt højere niveau på ca. 500 mio. kr. årligt, for derefter – på meget lang sigt – at udgøre ca. 250 mio. kr. årligt.

Tabel 3. Forventede årlige mindredgifter (mio. kr.) til førtidspension og folkepension til den eksisterende bestand af flygtninge samt nye flygtninge

	2011	2012	2013	2014	2020	2030	2040	2050	Fuldt indfaset
Eksisterende flygtninge der overgår til folkepension	10	15	20	30	100	275	275	65	0
Nye flygtninge der overgår til folkepension	0	1	2	3	15	50	75	100	115
Eksisterende flygtninge der overgår til førtidspension	10	20	30	40	100	115	75	40	0
Nye flygtninge der overgår til førtidspension	0	0	1	2	10	35	75	120	135
Samlet mindredgifter i alt	20	36	53	75	225	475	500	325	250

Kilde: Integrationsministeriet, Ankestyrelsen, Jobindsats og egne beregninger.

Afskaffes godskrivelse af bopælstid i oprindelseslandet alene i forhold til folkepensionister, skønnes det på kort sigt at medføre mindredgifter på ca. 30 mio. kr. årlig., jf. tabel 4. På lang sigt skønnes mindredgifterne til ca. 90 mio. kr. årligt.

Tabel 4. Forventede årlige mindredgifter (mio. kr.) til folkepension til den eksisterende bestand af flygtninge samt nye flygtninge

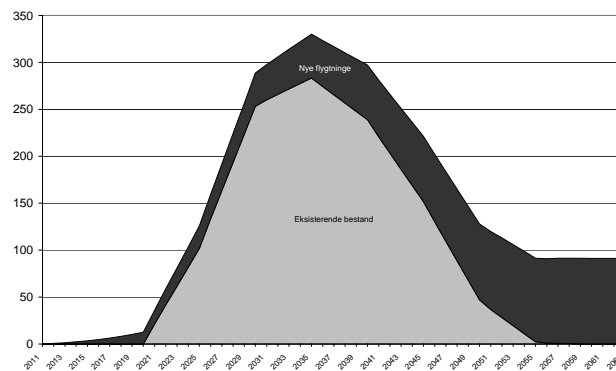
	2011	2012	2013	2014	2021	2025	2040	Fuldt indfaset
Eksisterende flygtninge der overgår til folkepension	5	10	15	25	100	160	240	0
Nye flygtninge der overgår til folkepension	1	1	2	2	15	25	60	90
Samlet mindredgifter i alt	6	11	17	27	35	125	300	90

Kilde: Integrationsministeriet, Ankestyrelsen, Jobindsats og egne beregninger.

Ved en eventuel afskaffelse af godskrivning alene for folkepensionister, kan en mulighed være at fastsætte en overgangsordning, hvorefter de ændrede regler får virkning fra ikrafttrædelsestidspunktet for alle nytilkomne flygtninge, mens ændringerne først får virkning om 10 år for de flygtninge, der bor her i landet.

På kort sigt skønnes mindredgiften herved at udgøre ca. 2 mio. kr. årlig. Efter tiårsperioden stiger mindredgiften betydeligt for på lang sigt at udgøre ca. 90 mio. kr. årlig, jf. figur 3 og tabel 5.

Figur 3. Forventede årlige mindredgifter (mio. kr.) til den eksisterende bestand af flygtninge samt nye flygtninge.

Kilde: Integrationsministeriet, Ankestyrelsen, Jobindsats og egne beregninger.

Tabel 5. Forventede årlige mindredgifter (mio. kr.) til folkepension til den eksisterende bestand af flygtninge samt nye flygtninge

	2011	2012	2013	2014	2021	2025	2040	Fuldt indfaset
Eksisterende flygtninge der overgår til folkepension	0	0	0	0	20	100	240	0
Nye flygtninge der overgår til folkepension	1	1	2	2	15	25	60	90
Samlet mindredgifter i alt	1	1	2	2	35	125	300	90

Kilde: Integrationsministeriet, Ankestyrelsen, Jobindsats og egne beregninger.